

rige Konvertering, og det haaber jeg vil ogsaa kunne ske nu, ligesom jeg haaber, at de Virkninger, der ville fremkomme af de Forholdsregler, der nu ere foreslaaede, ville vise sig mere varige og konstante end Virkningerne af de forrige, og det begrundes jeg derpaa, at det kun er en fortsat Bevægelse i samme Raad og efter samme Plan som den forrige Konvertering. Jeg tror da ogsaa, at der for Landbruget specielt vil blive naaet ikke saa lidt gennem den Rentenedsættelse, som her tilstræbes, for saa vidt da den Betragtning er rigtig, som jeg altid for mig selv har gjort gældende, at Landbruget staar ikke haabløst, men det staar saaledes for Dødeligheden, at en lille Hjælp allerede er en god Hjælp. Det har man set ved mangfoldige Lejligheder, at den lille Støtte for Landbruget allerede har sin væsentlige og store Betydning. Urimelige Forbringelser bør man ikke efterkomme, men naar Staten kan yde en mindre Hjælp — og det mener jeg rigtignok, at dette Forslag er — saa bør Staten ikke heller holde sig tilbage. Der er gennem flere Forespørgsler, rettede direkte til mig, spurgt, om der kunde tænkes en større Anvendelse og Brug af de Beløb, der er Tale om at laane her, ud over hvad der af det i Forslag stillede 25 Millioners Laan efter Forslagets Indhold straks skal anvendes, og der er da specielt spurgt, om man kunde tænke sig et nærmere bestemt Beløb af disse 25 Millioner anvendt til Kommune-laan enten paa den ene eller den anden Maade, til Konvertering af de allerede foreliggende eller allerede tidligere afsluttede Amtskommunelaan, eller til Kommunelaan specielt brugelige til Jærnbaneanlægene i Genhold til Loven af 8de Maj d. A. Jeg skal i saa Henseende tillade mig at bemærke, at jeg er af den Ansigtsholdning, at der gennem dette Lovforslag ikke kan ydes Kommunelaan paa den Maade, der altsaa her var Tale om, men ved Lovforslagets Vedtagelse vil Rejen være helt aaben for mulige Overenskomster mellem Regering og Rigsdag angaaende en saadan Anvendelse. Jeg forudsætter altsaa, at, for at en saadan Anvendelse, som her er under Omtale, skulde kunne komme i Stand, maatte der forudsættes en nærmere Overenskomst mellem Regering og Rigsdag; Regeringen vil ikke paa Forhaand søle sig bunden til nogen bestemt Overenskomst, truffen nu i saa Henseende. Regeringen ønsker altsaa at staa frit i dette Spørgsmaal, og jeg skal straks udtale som min personlige Mening derom, at det forekommer mig klart, at Staten ved en eventuel Anvendelse af de Midler, der opnaas gennem dette Laan, ikke maa udsættes for noget

Rentetab og ej heller for noget Kapitaltab, og at naar Statskassen skulde sitres imod Tab paa de tvende Maader, jeg nu har anført, saa vilde det for mig fremstille sig som det naturligeste Forhold, at der var en Mellemmand for deslige Laans Afslutning, at der var en Bank eller et andet Institut, der kunde overtage Afslutningen af disse Laan. Saa behøvede et Laan ikke heller at betegne nogen som helst Rentegældsforpligtelse for Staten — at tænke paa saadant vilde ligge mig fjært — men der vilde være en Mulighed aaben for Staten til at række Haand til, at den Garanti, den Provision eller den Fordel, som en Mellemmand maatte have for at sikre sig over for Laantagerne i et saadant Forhold, blev saa lille som mulig. Smidleritid vil jeg gøre opmærksom paa, hvad der jo ligger meget nært, at naar der overhovedet tilføres større Kapital til vort Marked, naar der kommer flere fremmede Penge herind, saa vil der allerede derigennem indirekte være en Mulighed aaben for forskellige Institutioner til at yde saadanne Laan, som her er Tale om, paa billigere Vilkaar, end det hidtil maaste har kunnet være Tilfældet. Det er mig bekendt, at der er Institutioner, der have set sig i Stand til at yde Kommunelaan netop til Jærnbaneanlæg til en Rente af 4 pCt. og til en yderst billig Amortisation og uden Provision. Det er jo allerede et nogenlunde tilfredsstillende Resultat med Hensyn til Arrangement af saadanne billige Kommunelaan. — Der er under Forhandlingerne her rejst adskillige Tvivl med Hensyn til Anbringelsen af de Kapitaler, som ville blive til Raadighed ved Laanets Optagelse. Jeg skal i saa Henseende bemærke, at i den foreløbige Overenskomst, som er afsluttet, er der betinget en Udbetaling af Laanene i 3 Terminer, nemlig den 1ste December dette Aar, 1ste Juni og 1ste December næste Aar. Ved en saadan Fordeling vil en stor Del af de Beløb, der saaledes komme til Disposition for Juni Termins Bedkommende, kunne anvendes til Indfrielse af de engelske Laan. Hvad angaar de først til Raadighed kommende Beløb har jeg noget Haab om, at de kunne fordeles og anbringes til en tilfredsstillende Rente. Hvorvidt det samme kan siges at blive Tilfældet med de Beløb, der blive at udbetale den 1ste December næste Aar, vil jo afhænge af Pengemarkedets Tilstand til den Tid. Der er spurgt om, hvorledes det forholder sig med den $\frac{1}{4}$ pCt., der skal betales af Renten. Det er jo en Udgift, der kun falder paa den Del af Renten, som udbetales i Paris, men ikke paa den Del, der udbetales ved Finanshovedkassen her; men